

PHƯƠNG PHÁP RÈN LUYỆN KĨ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM VÀ NĂNG LỰC TỰ TẠO VIỆC LÀM CHO SINH VIÊN TẠI KHOA QUỐC TẾ - ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

ThS. HOÀNG THỊ MINH ANH - Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
NGUYỄN HOÀNG MỸ ANH - Đại học Quốc gia Hà Nội

1. Đặt vấn đề

Việc làm sau khi tốt nghiệp luôn là vấn đề quan trọng không chỉ đối với bản thân sinh viên mà cả đối với gia đình, nhà trường và xã hội. Có một việc làm đúng với ngành nghề đào tạo luôn là mơ ước không chỉ đối với các sinh viên tốt nghiệp ra trường mà ngay cả đối với các em còn ngồi trên ghế giảng đường đại học.

Trong thời gian gần đây, việc làm trở nên khó tìm do nhiều nguyên nhân: do tình hình hoạt động sản xuất, kinh doanh có nhiều khó khăn, do nhu cầu tuyển dụng lao động bị thu hẹp, do nhu cầu tuyển dụng công chức, viên chức ngày càng yêu cầu cao hơn về chất lượng, do có thêm nhiều cơ sở đào tạo (trường cao đẳng, đại học) ra đời (trên 500 trường đại học, cao đẳng), dẫn đến số lượng sinh viên được đào tạo ở cùng các ngành, chuyên ngành ngày càng nhiều, cung vượt cầu. Theo báo cáo điều tra lao động, hiện nay, cả nước có khoảng 984.000 người thất nghiệp và 1,3 triệu người thiếu việc làm. Tình trạng sinh viên ra trường không tìm được việc làm là vấn đề nan giải trong nhiều năm nay.

Theo thống kê, trong 3 năm, từ năm 2009 đến 2012, có gần 400.000 sinh viên cao đẳng và khoảng 500.000 sinh viên đại học tốt nghiệp các hệ đào tạo, trong đó đào tạo chính quy chiếm khoảng 65%. Tính đến cuối năm 2012, trong tổng số 984.000 người thất nghiệp có 55.400 người trình độ cao đẳng (5,6%) và 111.100 người có trình độ đại học trở lên (11,3%).

Tuy nhiên, các nhà tuyển dụng lao động vẫn cho rằng hiện nay thiếu nguồn nhân lực thiếu những người có kinh nghiệm và năng lực thật sự và năng động trong công việc, nguyên nhân xuất phát từ chính nguồn nhân lực được đào tạo nhưng không đáp ứng được yêu cầu công việc. Sinh viên sau khi tốt nghiệp chưa đủ năng lực đảm nhận các vị trí trong doanh nghiệp, khiến các nhà tuyển dụng từ chối hoặc phải đào tạo lại. Có những bạn sinh viên năng động, tự tìm kiếm các cơ hội để học tập trau dồi các kĩ năng mềm cho bản thân. Nhưng phần nhiều các bạn sinh viên chưa biết đến kĩ năng mềm cũng như chưa nhận thức đúng đắn tầm quan trọng của kĩ năng mềm trong cuộc sống ngày nay, nên chỉ nghĩ rằng học

thật giỏi là đủ và chắc chắn sẽ có việc làm tốt khi tốt nghiệp, quan điểm này không sai nhưng chưa đủ. Học giỏi chuyên môn nhưng chưa chắc có thể thích ứng nhanh với công việc hay sự thay đổi về "môi trường" công việc. Sinh viên có thành tích học tập tốt nhưng chưa chắc đã thuyết phục được nhà tuyển dụng, đó là vì họ đã thiếu một yếu tố quan trọng đó là kĩ năng mềm. Nếu sinh viên có thể học không xuất sắc, nhưng luôn mạnh dạn, tự tin trong bất kì tình huống thay đổi nào, và luôn đạt được kết quả tốt nhất, tức là đã có kĩ năng mềm.

2. Phương pháp mới đào tạo kĩ năng mềm – kĩ năng nâng cao khả năng tự tạo việc làm cho sinh viên tại Khoa Quốc Tế - Đại học Quốc Gia Hà Nội

Chiến lược Phát triển giáo dục 2011-2020 của Chính phủ đã xác định mục tiêu đào tạo của giáo dục đại học là: "Đào tạo ra những con người có năng lực sáng tạo, tư duy độc lập, trách nhiệm công dân, đạo đức và kĩ năng nghề nghiệp, năng lực ngoại ngữ, kĩ luật lao động, tác phong công nghiệp, năng lực tự tạo việc làm và khả năng thích ứng với những biến động của thị trường lao động...".

Nhận thức sâu sắc về việc đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng với yêu cầu của thị trường lao động mới, Khoa Quốc tế - Đại học Quốc Gia Hà Nội đã áp dụng một phương pháp mới dạy kĩ năng mềm cho sinh viên bằng các chương trình làm việc nhóm, giao cho sinh viên tự tổ chức sự kiện ngay chính trong quá trình học tập tại trường đại học và sinh viên đã đạt được thành tựu – tổ chức được hai dự án thiện nguyện vì cộng đồng, đó là: "Color up your dream – Tô màu ước mơ" tại Trường Dân lập trẻ điếc Nhân Chính và dự án "S-kids" với chương trình "Lớp học cho em" tại làng trẻ Hoà Bình – Thanh Xuân – Hà Nội, nơi tiếp nhận những trẻ em bị ảnh hưởng bởi chất độc màu da cam. Cả hai dự án không chỉ góp sức trang bị cho trẻ em khuyết tật những cơ sở vật chất tiện nghi hơn mà còn thắp sáng ước mơ em đến trường, do sinh viên của chương trình Kinh doanh quốc tế - IB2011A tiến hành dự án, đó là bài tập "Kĩ năng làm việc nhóm – Teamwork" do giảng viên thạc sĩ Phạm Hương Trang trực tiếp giảng dạy và hướng dẫn tổ chức.

Để giúp sinh viên có thêm nhiều kinh nghiệm

thực tiễn và học tập từ thực tế, nắm bắt cách thức làm việc nhóm, cách giải quyết mâu thuẫn và thống nhất ý kiến, tiếp thu kiến thức cũng như tự mình trải nghiệm giải quyết các vấn đề thực tế. Giảng viên Phạm Hương Trang đã đưa ra ý tưởng xây dựng dự án thiện nguyện vì cộng đồng để có thể giúp sinh viên vừa học tập trải nghiệm, cũng như đồng thời nâng cao ý thức đóng góp vì cộng đồng và xã hội. Ý tưởng này đã được sinh viên IB2011A nhiệt tình ủng hộ và tham gia.

3. Kết quả đào tạo kĩ năng làm việc nhóm và năng lực tự tạo việc làm cho sinh viên

Dự án này đã đưa các em tiếp xúc với công việc thực tế, ở đó các em phải tự xây dựng dự án từ những bước đầu tiên, tự tìm kinh phí cho dự án của mình, tự lên kế hoạch hành động, tự phân công công việc trong nhóm và tự làm hạch toán kinh phí, cũng như việc giải ngân với các cơ sở tài trợ, dự án đã xây dựng cho sinh viên kĩ năng làm việc nhóm, kĩ năng thuyết trình, kĩ năng đàm phán, kĩ năng tự giải quyết những vấn đề phát sinh trong điều kiện mới... xây dựng ý thức tự chủ, phát huy tính tích cực, sự tự tin của bản thân và kĩ năng tự tạo lập công việc, nhằm giúp sinh viên có khả năng thích ứng tự giải quyết các tình huống xảy ra trong công việc làm tiền đề cho các em có sự năng động và tự tin vào năng lực bản thân và tạo được niềm tin của nhà tuyển dụng mai sau và khi tốt nghiệp ra trường có việc làm như mong muốn.

Với dự án "Tô màu ước mơ", qua tìm hiểu thực tế, nhóm sinh viên đã lựa chọn địa điểm là Trường Dân lập dạy trẻ khiếm thính Nhân Chính – Hà Nội, nơi được biết đến như mái nhà của 80 em học sinh khuyết tật. Trước thực trạng xuống cấp của các lớp học, đặc biệt, khi nguồn tài trợ lớn nhất từ tổ chức ICCO đã ngừng được 5 năm, ngôi trường và các em học sinh nơi đây rất cần đến sự sẻ chia, bàn tay giúp đỡ, hỗ trợ từ cộng đồng. Với mong muốn "Chung tâm, chung trí, chung sức bảo vệ quyền trẻ em", chương trình "Tô màu ước mơ" với hy vọng sẻ chia, góp một phần mang lại cho các em một không gian sư phạm sạch đẹp, sinh động hơn thông qua việc sơn sửa, trang trí lại phòng học trước mùa khai giảng tới. Điều này nhằm động viên, khích lệ tinh thần cho các em để vượt qua khó khăn. Bên cạnh đó, chương trình cũng trao tặng 80 phần quà cho các em tại đây.

Cùng chung mục tiêu và nguyện vọng đem đến cho những trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt có điều kiện tốt hơn, dự án "S-Kids" gồm 2 chương trình "I-Sympathy" nhằm gây quỹ cá nhân để quyên tặng sách vở và đồ dùng học vẽ cơ bản cho các em ở Trung tâm Tiếp nhận trẻ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn quận Hoàn Kiếm và chương trình "Lớp học cho em"

đã kêu gọi tài trợ từ phía doanh nghiệp để có kinh phí trang bị cho một lớp học cùng với sơn sửa lại tường tại làng Hòa Bình.

Các bạn sinh viên cho biết: "Khi làm dự án tại làng Hòa Bình hay Trường dân lập dạy trẻ khiếm thính Nhân Chính, được tiếp xúc với những em nhỏ bị nhiễm dioxin hay khuyết tật, những đứa trẻ không phát triển toàn diện về cả thể chất lẫn tinh thần, chúng em đã nhận thấy những cố gắng, những nghị lực sống đặc biệt từ các em, các em khiếm thính học giao tiếp bằng ngôn ngữ cử chỉ, còn một số em tại làng Hòa Bình đã phấn đấu học đọc, học viết. Chúng tôi đã rất khâm phục các em cũng như các y bác sĩ kiêm giáo viên ở đó."

Ngoài ra, các bạn chia sẻ thêm: "Vi là dự án sinh viên nên khi kêu gọi tài trợ doanh nghiệp nhóm chúng mình đã đối mặt với nhiều khó khăn. Nhóm cũng đã thất bại nhiều lần như khi gọi điện và trực tiếp đến thuyết trình, đàm phán xin tài trợ cho dự án với gần 200 công ty nhưng chỉ có 5 đến 10 công ty hưởng ứng. Tuy nhiên, qua trải qua những khó khăn đó, sinh viên đã trưởng thành hơn rất nhiều".

Cùng với sự giúp đỡ từ phía Khoa Quốc Tế - Đại học Quốc Gia Hà Nội, các cá nhân và tổ chức, hai nhóm đã nỗ lực thực hiện tốt dự án của mình. Trong đó, dự án "Tô màu ước mơ" đã nhận được khoảng 14 triệu đồng từ sự giúp đỡ nhiệt tình của các nhà tài trợ như: Công ty Cổ phần Bảo Hiểm Toàn Cầu - Hội sở phía Bắc, Công ty Cổ phần giới thiệu văn hoá và nghệ thuật Đông Đô, Công ty Cổ phần Du lịch Thương Mại và đầu tư Thủ Đô, Ông Ngô Huy Minh, Phó Giám đốc VietinBank - chi nhánh Tây Hà Nội, Ông Kiên Dũng, Phó Tổng Giám đốc VietinBank Leasing, Bà Nguyễn Ngọc Mai, Cầu Giấy, Hà Nội.

Về phía dự án "S-Kids", nhóm đã thuyết phục được hợp tác xã Thành Công, Thanh Xuân làm nhà tài trợ độc quyền 13 triệu đồng cho thực hiện dự án tại làng trẻ Hòa Bình – Thanh Xuân.

Về phía Khoa Quốc tế - Đại học Quốc gia Hà Nội, hai nhóm đã được hỗ trợ rất nhiều như thư giới thiệu của khoa để sinh viên tự đi tiếp xúc với doanh nghiệp xin tài trợ, khoa còn giúp hỗ trợ: bút, túi và những món quà lưu niệm có giá trị. Cũng như trong quá trình thực hiện dự án, nhóm đã nhận được sự cố vấn, giúp đỡ nhiệt tình từ các thầy cô giáo viên trong khoa và đặc biệt là giảng viên Phạm Hương Trang, người trực tiếp giảng dạy và theo sát quá trình làm việc nhóm của các bạn sinh viên, cũng như đưa ra rất nhiều lời khuyên và xây dựng nhóm giúp cho nhóm thành công tốt đẹp dự án.

4. Kết luận

Kết thúc dự án, sinh viên không chỉ nắm được

kinh nghiệm thực tiễn khi tham gia làm việc nhóm mà còn được sống trong một không khí trẻ thực sự - cố gắng và làm việc hết mình, đưa các ý tưởng trở thành sự thực. Chương trình "Kĩ năng làm việc nhóm" đã tạo điều kiện cho sinh viên phát triển không chỉ kĩ năng mềm, mà còn là khả năng sáng tạo ý tưởng và áp dụng thực tiễn trong thực tế, cũng như nắm được các tiến trình để tổ chức sự kiện, chương trình thiện nguyện, cách thức liên lạc gặp gỡ nhà tài trợ và lên hợp đồng, thuyết trình tạo được lòng tin nơi các doanh nghiệp tài trợ... Chương trình đào tạo này đã đạt được thành công hơn dự kiến và đạt được sự hưởng ứng nhiệt tình của sinh viên.

SUMMARY

The article has focused on ways to practise soft skill – group working skill and self-employment competence for students in Department of International studies – Vietnam National University, Hanoi. Department of International studies applied a new approach, teaching soft skill for students through group working, assign students to organize events during their studying at university and students have organized two donation-volunteer projects for community: "color up Your dream" at the Nhan Chinh deaf school and "S-kids" program with "classes for Kids" at Hoa Binh Children village-Thanh Xuan – Hanoi.

ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ... (Tiếp theo trang 6)

Hình 6: Mẫu báo cáo lớp học: chia thành 4 nhóm phân hóa theo năng lực

Báo cáo lớp học: Lớp: Trường: Lĩnh vực: Thiết lập không gian vấn đề Ngày làm test:					
HS	Mức 1	Mức 2	Mức 3	Mức 4	Mức 5
1					Nhóm 1
2					
3					
4					
5					Nhóm 2
6					
7					Nhóm 3
8					
9					
10					Nhóm 4

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. ACARA, (2013), *The Australian Curriculum, General capabilities.*
2. Ananiadou, K. and M., Claro 2009, *21st Century Skills and Competences for New Millennium Learners in OECD Countries.* OECD Education Working Papers, No. 41, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/218525261154>.
3. Dianne M.Gut, (2011), *Integrating 21st century skills into the curriculum.*
4. Glaser, R. (1981), *The future of testing: A research agenda for cognitive psychology and psychometrics.* American Psychologist, 36, 923---936.
5. Griffin, P. 2000, *Students! Take your marks, get set, learn: Identifying "Readiness to learn" as a benefit of outcomes based education.* Keynote lecture delivered at the education Queensland Mount Gravatt Symposium Assessment and Reporting in an outcomes Framework,

17-7-2000

6. Kerry Woods, Roz Mountain, Patrick Griffin, Claire Scoular, 2013. *Module 4: Use of a developmental framework for teaching, ATCS21, 2013.*
7. New Zealand Ministry of Education, 1993. *New Zealand General Education Curriculum Framework.*
8. Patrick Griffin, Barry McGaw, Esther Care, 2012. *Assessment and Teaching of 21st Century Skills.* Springer Science+Business Media B.V. 2012
9. Patrick Griffin, 2007, *The comfort of competence and the uncertainty of assesment.*
10. Patrick Griffin, 2014, *Assesment for teaching.* Cambridge University Press 2014.
11. Patrick Griffin, *Nemah Hermosa and Esther Care, 2014. Assessment in Education.* ACTRC
12. Robert Glaser, 1994a, *CriterionReferenced Tests: Part I. origins.* University of Pittsburgh
13. Vygotsky, L.S. (1978), *Mind in society: The development of higher psychological processes.* Cambridge, MA, Havard University Press.

SUMMARY

The new general curriculum is expected to develop towards competence approach. Assessment of learners' competence was considered as "process to collect information with learning purpose, explanation, record and report findings to stakeholders ". The paper refers to assessment of problem-solving competence based on standard of competence assessment. The author presents: 1/ assessment framework of learners' competence; 2/Assessing problem-solving competence at school and classroom, including: to purpose of evaluation; way collect evidence of problem-solving competence; interpretation of development evidence of problem-solving competence; report on development of student's problem-solving competence.